Kaupade maksustamine

Sisukord

Kolmnurktehing ja muud aheltehingud **3**
Kolmnurktehingu deklareerimise põhimõtted **4**
Muud aheltehingud **6**

Kolmnurktehing ja muud aheltehingud

Kolmnurktehing on kauba võõrandamise tehing kolme liikmesriigi ettevõtja vahel, kes kõik on oma riigis registreeritud maksukohustuslasena. Kolmnurktehingu puhul on tegemist tehinguga, kus kaup müüakse ära kahe järjestikuse müügitehinguga ja kõik kolm osapoolt asuvad erinevates liikmesriikides. Müügitehingu kohaselt müüb esimese liikmesriigi maksukohustuslane A (võõrandaja kolmnurktehingus) kauba teise liikmesriigi maksukohustuslasele B (edasimüüja kolmnurktehingus) ja B-lt läheb kaup edasi kolmandasse liikmesriiki C (soetaja kolmnurktehingus), kusjuures kaup toimetatakse otse esimesest liikmesriigist (A) kolmandasse liikmesriiki (C).

Erireegli kohaselt ei pea selline ostja B, kellel puudub elukoht või tegevuskoht kauba sihtkohariigis (C) ennast kolmnurktehingu puhul sihtkohariigis (C) registreerima maksukohustuslasena. Lihtsustatud korda rakendatakse selliselt, et teine ostja (C) peab tasuma käibemaksu esimese ostja (B) kauba müügilt juhul, kui teine ostja (C) on ettevõtjana ja käibemaksukohustuslasena registreeritud riigis, kus lõpeb kauba transport ehk liikmesriigis (C). Esimese ostja (B) kauba soetamine kolmnurktehinguga ei ole käive tingimusel, et ta on arvele lisanud märkuse kauba müügi kohta kolmnurktehinguga, samuti enda ja ostja (C) käibemaksukohustuslase numbri.

Näide
Rootsi maksukohustuslane C on tellinud maksukohustuslaselt B Eestis kaupa. B-l ei ole nõutud kaupa ja ta tellib kauba maksukohustuslaselt A Prantsusmaalt, andes korralduse, et kaup tuleb otse toimetada rootslasele C. Kui A, B ja C on oma koduriigis registreeritud käibemaksukohustuslastena ja esitatud arved vastavad nõutud tingimustele, on tegemist kolmnurktehinguga, kus võib rakendada käibemaksu tasumisel kirjeldatud erireeglit.

Kolmnurktehinguna ei käsitata kauba võõrandamist juhul, kui järjestikune kaubamüük ja selle transport on korraldatud teistsugustel tingimustel.

Näiteks tuleb järgida maksustamisel üldreegleid juhul, kui:

- ✓ müügiga haakub ka mõne liikmesriigi sisene müük. Selliseid müüke tuleb käsitleda kui riigisisest üldkorras maksustatavat kaubamüüki;
- ✓ üks või mitu tehingu osapooltest ei ole registreeritud maksukohustuslasena oma liikmesriigis. Näiteks on üks osapooltest Vene firma, kes ei ole üheski liikmesriigis registreeritud;
- ✓ kaup müüakse koos selle transportimisega enam kui kolm korda. Nii näiteks neliktehingus, kus kaup müüakse esimeselt müüjalt (A) teise liikmesriiki (ostjale B) edasimüügiks kolmandasse (ostjale C) ja edasi neljandasse liikmesriiki (D), kusjuures kaup transporditakse otse esimesest liikmesriigist A neljandasse liikmesriiki D. Nimetatud juhul võib ostjatel B ja C tekkida kohustus registreerida ennast käibemaksukohustuslasena liikmesriigis, kuhu kaup toimetati (D);
- ✓ riik, kuhu kaup toimetati, on Eesti (liikmesriik C) ja esimesel ostjal B on Eestis püsiv tegevuskoht.

- Erikorra kasutamiseks puudub vajadus, kuna ostja B on niigi oma käibelt maksukohustuslane Eestis. Küll aga saab, lähtuvalt Euroopa Kohtu otsusest kohtuasjas C-580/16, kolmnurktehingu sätteid kohaldada juhul, kui edasimüüja on käibemaksukohustuslane liikmesriigis, kust kaup lähetati, kui ta kasutab tehingu tegemisel käibemaksukohustuslase numbrit, mille on väljastanud mõni muu liikmesriik (st mitte see liikmesriik, kust kaup lähetati).

Viimati uuendatud 08.01.2025

Kolmnurktehingu deklareerimise põhimõtted

Esimene müüja A deklareerib järgmiselt:

- müük B-le deklareeritakse käibedeklaratsioonis kauba ühendusesisese käibena,
- müügi maksumus deklareeritakse ühendusesisese käibe aruandes tavakäibena (mitte kolmnurktehinguna).

Teine müüja B deklareerib järgmiselt:

- B deklareerib C-le müüdud kaupa ühendusesisese käibe aruande lahtris „Kolmnurktehing";
- kui B-l on ka muud kauba ühendusesisest müüki C-le, deklareeritakse need ühendusesiseses käibe aruandes eraldi kolmnurktehingu käibest.

Kuid B ei deklareeri A-lt soetatud kaupa kauba ühendusesisese soetamisena ega müüki C-le käibedeklaratsioonis kauba ühendusesisese müügina.

Teine ostja C deklareerib järgmiselt:

- soetamine B-lt deklareeritakse käibedeklaratsioonis lahtris 1 või 2 (vastavalt maksumäärale);
- soetamiselt arvutatakse käibemaks käibedeklaratsiooni lahtris 4 ja
- kui on hangitud kaupa, millelt on õigus sisendkäibemaksu maha arvata, näidatakse arvutatud käibemaksu summa ka mahaarvatava sisendkäibemaksuna käibedeklaratsiooni lahtris 5 ning

- ✓ lisaks näidatakse soetamine käibedeklaratsiooni informatiivses lahtris 7.

Kolmnurktehingus kauba esimene müüja (A), esimene ostja ja teine müüja (B) ning teine ostja (C) on kõik käibemaksukohustuslased erinevates liikmesriikides. Allpool on loetletud, mida Eestis registreeritud maksukohustuslane peab deklareerima olles A (võõrandaja kolmnurktehingus), B (edasimüüja kolmnurktehingus) või C (soetaja kolmnurktehingus) olukorras.

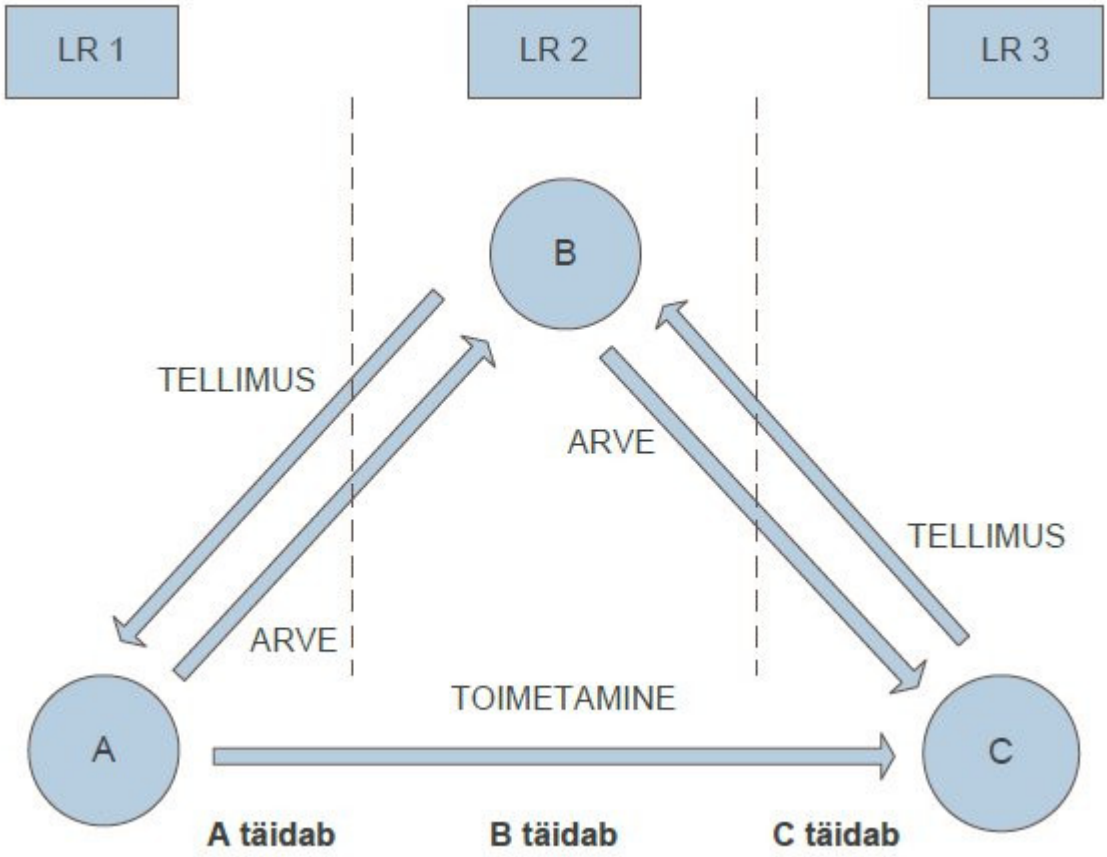

A täidab	B täidab	C täidab
Käibedeklaratsioonis: • kauba ühendusesisese käibe lahtrites B-le müüdud kauba maksustatav väärtus (KMD read 3, 3.1 ja 3.1.1)	**Käibedeklaratsioonis** soetamist ja ühendusesisest käivet ei näita.	**Käibedeklaratsioonis**: C näitab Eestis maksustatava käibe hulgas kolmnurktehinguga kauba soetamise ja deklareerib: • kolmnurktehinguga B-lt soetatud kauba maksustatava väärtuse (KMD read 1 või 2 ja 7) • kauba soetamiselt arvutatud käibemaksu (KMD rida 4) • sama summa sisendkäibemaksuna, kui on õigus maha arvata (KMD rida 5)
Ühendusesisese käibe aruandes: • B-le müüdud kauba maksustatav väärtus (VD veerg 3) • B käibemaksukohustuslase number (VD veerud 1 ja 2)	**Ühendusesisese käibe aruandes**: • C-le müüdud kauba maksustatav väärtus (VD veerg 4) • C maksukohustuslase number (VD veerud 1 ja 2)	**Ühendusesisese käibe aruandes** tehingut ei näita.
Arvele: A ja B maksukohustuslase numbrid	**Arvele**: B ja C maksukohustuslase numbrid	

Viimati uuendatud 08.01.2025

Muud aheltehingud

Aheltehing üldmõistena tähendab, et sama kaup võõrandatakse mitu korda järjest ja toimetatakse seejuures ühes Euroopa Liidu liikmesriigis asuvalt esimeselt võõrandajalt teises Euroopa Liidu liikmesriigis asuvale viimasele soetajale.

Käibemaksuseaduse muudatustega on alates 01.01.2020 sätestatud tehing, mis sellises tehingute

ahelas on käsitatav 0% käibemaksuga maksustatava kauba ühendusesisese käibena. Üldreeglina on selleks kauba võõrandamine esimeselt võõrandajalt esimesele edasimüüjale, kellel tekib ühendusesisene soetus viimase soetaja liikmesriigis. Kõik järgmised müügitehingud maksustatakse siseriikliku käibena viimase soetaja liikmesriigis.

Kui aga esimene edasimüüja teatab esimesele võõrandajale oma kauba lähetamise liikmesriigis käibemaksukohustuslasena registreerimise numbri, siis tekib 0% käibemaksumääraga ühendusesisene käive sellel edasimüüjal kauba lähetamise liikmesriigis ja selliselt edasimüüjalt kauba soetanud isikul ühendusesisene soetus viimase soetaja liikmesriigis (kui tema ei ole viimane soetaja, siis kõik järgmised müügitehingud maksustatakse viimase soetaja liikmesriigis siseriikliku käibena). Esimesel võõrandajal tekib oma liikmesriigis tavapärane siseriiklik käive.

Need seadusemuudatused ei puuduta kolmnurktehinguid. Nii kolmnurktehingu mõiste kui käibemaksukäsitlus kolmnurktehingu korral jäävad ka pärast 01.01.2020 selliseks, nagu need olid enne seda kuupäeva.

Viimati uuendatud 08.01.2025